

Utrecht, 27-6-2020 (3 bijlagen)
Aan Hans van Soelen, Hoofd Culturele Zaken

Dank voor de reactie. Mijn reactie betrof echter vooral een verzoek om correctie in het verslag van het videocrisis-overleg (15-5 j.l.). De centrale vraag was wat ons als ongesubsidieerde culturele onderneming in deze crisis het meest bedreigt. De weergave van mijn bijdrage was een onjuist aftreksel. Uw plan m.b.t. de 'Machinerie' is voor ons n.l. erg bedreigend (valse concurrentie). Dit had ik graag terug willen lezen. U komt nu privé met uw blijkbaar onomkeerbare besluit en conclusie:

Beste Jos. Excuus dat het antwoord op deze vraag lang is blijven liggen. In je bericht geef je aan dat de bioscopen geen steun nodig hebben, maar verzoek je het besluit ten aanzien van De Machinerie te heroverwegen. Dit zijn we niet van plan; er heeft zorgvuldige besluitvorming plaatsgevonden in de gemeenteraad over een investering voor de lange termijn en daar komen we niet op terug vanwege deze crisis. Daar bovenop heeft commissie Comvalius in haar adviesrapport in de algemene beschouwingen aangegeven dat de commissie verwacht dat deze plek van grote meerwaarde zal worden in de stad. Ze doet daarbij de aanbeveling om op deze plek ook in te zetten op een plek als ontwikkelinstelling voor beeldcultuur op de langere termijn. Er is wat ons betreft dus geen actuele reden om het besluit te heroverwegen.

Of bioscopen geld nodig hebben weet ik niet. Wij zijn geen bioscoop. De situatie doet m.b.t. de kleine filmtheaters in A'dam anders vermoeden. We verwachten dit jaar een verlies te zullen leiden van een half miljoen euro, maar we hebben wat gespaard voor ons nieuwe filmhuis aan de slachtstraat/Hoogt en we kunnen bouwen op onze 160 medewerkers, hun inzicht, expertise en ondernemerschap. Nu cultureel Utrecht het moeilijk heeft vindt u het een goed idee om met de nodige haast publiekgeld te investeren in een zakelijk en juridisch nauwelijks onderbouwd plan met een ongewisse afloop. U heeft het over 'zorgvuldige besluitvorming m.b.t. 'de Machinerie'. Dit waag ik ernstig te betwijfelen.

In Springhaver werd ooit het NFF (Filmdagen) opgericht en het gouden kalf geconcipeerd. Vorig jaar trokken wij (SH&LHC) 400.000 bezoekers en horen we als centrum voor film en beeldcultuur bij de 5 culturele hotspots in Utrecht met een belangrijke landelijke uitstraling: een van de beste filmhuizen van Nederland zonder een cent subsidie. We organiseren cursussen, schoolvoorstellingen, faciliteiten voor filmmakers, tentoonstellingen, Q&A's, themaweken, festivals etc.. Naast de Louis Hartlooper prijs voor de beste filmpublicatie, sponsoren wij jaarlijks € 60.000 aan beeldcultuur gerelateerde projecten. Alle films in de Nederlandse filmhuizen zijn bij ons te zien (met meer bezoekers dan ooit in 't Hoogt). Zelf ben ik een Utrechtse filmmaker met een redelijke staat van dienst. U vindt mijn CV op Wikipedia. Interessant voor u is om te weten dat ik over de hele wereld en gedurende vele jaren filmlezingen heb gegeven en vele jonge filmmakers met raad en daad heb bijgestaan. Ook heb ik nieuwe filmhuizen helpen opzetten en geholpen. Het is derhalve toch vreemd dat u, in al uw zorgvuldigheid, noch een van uw adviescommissie-leden, bij ons ooit is langs geweest.

Steeds op ons verzoek hadden we met u de afgelopen jaren vier ontmoetingen. We vroegen om uw respect en hoopten op uw interesse. Onze liefde voor de stad, film/beeldcultuur en hoe we dit zonder subsidie wisten vol te houden, leek ons voor u interessant. Het leidde tot niks en u gaf geen blijk van interesse. U heeft ons ook nog nooit een vraag gesteld. Daarentegen houdt u met een aparte regeling en een zak geld het overbodige en doodgesubsidieerde 't Hoogt met liefde de hand boven het hoofd.

Toen jaren geleden de teloorgang van 't Hoogt zich aankondigde, zochten wij samenwerking. Er ontstond een constructief plan waarbij 't Hoogt zich zou concentreren op subsidiabele activiteiten als tentoonstellingen, lectures en 'educatie'. Wij hebben ook u bij de plannen betrokken. Toen werd het stil en was uw passieve houding opvallend. Er waren andere plannen. Ik las in de krant dat 't Hoogt alleen verder ging. Deze onbetrouwbare opstelling maakte verdere samenwerking onmogelijk. Ooit had ik een gesprek met Steven de Vries (raadslid cultuur GroenLinks) die vond dat Utrecht een gesubsidieerd filmhuis moest hebben. Hij was niet in ons geïnteresseerd. Argumenten telden niet en geld speelde geen rol. En zo wrongen politici/ ambtenaren zich steeds in bochten om het overmatige subsidiebedrag voor 't Hoogt te rechtvaardigen (zie bijlagen). Inmiddels begreep ik dat de directeur van 't Hoogt een belangrijke rol speelt in de Utrechtse GroenLinks politiek en ondanks de malaise opvallend veel vertrouwen bleek te hebben in haar toekomst en die van 't Hoogt.

't Hoogt had begin 2019 geen dak of medewerkers meer, maar wel subsidie. En weer werd het stil. Tot de directeur van het NFF mij belde en vertelde over 'de Machinerie-plannen'. Ze vond het onjuist als ik dit in de krant moet lezen. Niet alleen ik ervaarde 'de machinerie' als de spreekwoordelijke opgestoken middelvinger in onze richting en een groot gevaar voor onze toekomst. Het is de 5e gemeentelijke poging tot een gemeentelijk filmtheater voor zo'n +/- 5 miljoen euro met continuering van de jaarlijkse half miljoen subsidie. Het plan de 'Machinerie' bleek geen concrete doelstelling- en ook geen enkele toetsing te hebben. Een financiële Utrechtse onomkeerbare last voor de toekomst.

Bij uw “zorgvuldige besluitvorming” hebben zelfs uw adviescommissies vraagtekens: “veel is nog niet uitgewerkt”, er is geen organisatie, juridische onderbouwing of een begin van een businessplan. Ook is er geen sprake van expertise of ondernemerschap. Niemand is verantwoordelijk of aansprakelijk. Dit alles verpakt in zeer wollig onleesbare taalgebruik van belanghebbenden. Met veel herhalingen en loze veronderstellingen blijft de vraag waarop de voortrekkersrol van 't Hoogt (HIT) is gebaseerd.

Cultuur als vaag niemandsland en een politieke vrijbrief'. Met dit infuus voor 't Hoogt (HIT) heeft u met de 'Machinerie' meerdere partijen aan zich verplicht en dit heeft voor ons veel zakelijke consequenties. Het is een door u/ GroenLinks geïnitieerd plan, met 't Hoogt als bindende factor. Met het vissen in dezelfde filmvijver, de beoogde identieke activiteiten is er sprake van concurrentievervalsing.

Hoewel uw brief aan de raad hoog opgeeft van uw zorgvuldigheid en verwijst naar vermeende positieve adviezen, was -gezien deplorabele toestand van 't Hoogt- enige haast geboden. Maar de vermoeide oppositie had met enig tegengeluid geen kans (van een debat was geen sprake) en de publieke opinie deed er niet toe. Een gelopen race. Dat de directeur van 't Hoogt ook in de GroenLinks ballotagecommissie zat t.b.v. nieuwe raadsleden maakt het zelfs -hoe wrang ook- komisch. Als ongekozen beleidsambtenaar maakte u er een hamerstuk van. De kaarten waren allang geschud.

Aanbevolen literatuur: in de fameuze klassieker "The Managerial Revolution (1941) introduceert de Amerikaanse politicoloog James Burnham het concept van de gecontroleerde democratie. Volgens hem zullen in de toekomst min of meer ongemerkt en stapje voor stapje de (Europese) democratieën worden overwoekerd door bureaucratische netwerken die achter de schermen, ver verwijderd van het electoraat en het publiekdebat, de werkelijke beslissingen nemen. Ondertussen verdwijnt hierdoor de reële democratische volksinvloed. (Dit boek was de inspiratiebron voor George Orwells 1984)

Vanwege dit alles nodigde ik u in mijn brief uit om over 'de Machinerie' en de besluitvorming een publieke discussie te organiseren. Goed voor de democratie en de publieke betrokkenheid bij de gemeentelijke politiek die zo ongeveer tot het nulpunt is gezakt. De totstandkoming van de "Machinerie" is een boeiend onderwerp. We hebben zo iets al eerder georganiseerd in het Schiller Theater i.v.m. de Paardenveldparkeergaragebioscoop. Zulke debatten zijn goed voor de cultuur en goed voor de stad. Over de vorm en procedure worden we het vast eens.

Al met al hopen we dat het publiek snel de weg naar de theaters vindt en dat is niet vanzelfsprekend. Onze gastvrijheid en de kwaliteit van de films is onze inzet. De televisie en het streamen van films zal een steeds grotere vlucht nemen. Wij lopen door de ontwikkelingen en uw diepe zakken gevaar en zullen zo wellicht gedwongen worden juridische bijstand te zoeken. De vermoeide burger en de teloorvang van de (onderzoeks-) journalistiek werken niet in ons voordeel. Hoewel wij onze zaken voor elkaar hebben, zullen we dankzij de crisis geld moeten lenen om de met overigens veel gejuich ontvangen doorstart van 't Hoogt (behalve bij klaarblijkelijk uw afdeling) in de Slachstraat rond te krijgen. Ook de bank wilde b.v. weten wat de gemeentelijke plannen zijn m.b.t. de Cartesiusweg. Ook hun vraag waarom er geen sprake was van een openbare aanbesteding wisten wij geen antwoord. Nu lijkt het erg op handjeklap achter de schermen waarbij veel gemeenschapsgeld gemoeid is.

Graag ontvang ik van u een reactie op het bovenstaande. Ook hierbij het verzoek om het in uw brief bedoelde adviesrapport van de commissie Comvalius. Ik kan dat niet vinden. Wellicht heeft u een link.

Met vriendelijke groet.

Jos Stelling (voor Springhaver en het Louis Hartlooper Complex)

cc wethouder Culturele Zaken Anke Klein.

p.s. een ingezonden brief in Duic m.b.t. de uitzonderingspositie van 't Hoogt.

G. Veldhuijzen 12/6/2020 - 19:11 Duic/ cultuur/ 10/6/2010 - 14:13

In de 1e alinea staat dat 't Hoogt een uitzonderingspositie heeft, waarom staat er helaas niet bij. Uit de tekst begrijp ik dat 't Hoogt geen nieuwe aanvraag met verantwoording hoeft in te dienen en ieder jaar gewoon het subsidiebedrag van bijna een half miljoen, opgebracht door de Utrechtse belastingbetaler, krijgt overgemaakt. Jaren geleden heb ik de subsidiestromen naar 't Hoogt onderzocht en kwam toen tegen dat zelfs de reis- en verblijfkosten van de toenmalige directie en de adviseurs naar het filmfestival in Cannes (Zuid-Frankrijk) in de, blijkbaar jaarlijks herhaalde, subsidietoekenning zaten. In 1973 is 't Hoogt opgericht als een Cultureel Centrum met een breed aanbod maar inmiddels omgebouwd naar een filmhuis voor z.g. "cult films". In de filmhuizen Springhaver en Louis Hartlooper wordt vrijwel de zelfde filmproducten aangeboden aan het publiek maar dan zonder enige subsidie van de Utrechtse belastingbetaler. Dit verschil vind ik zeer verbazingwekkend temeer omdat ik geen enkele onderbouwing van de subsidietoekenning aan 't Hoogt kan vinden ?. Een half miljoen jaarlijkse subsidie, zonder enige onderbouwing, overmaken aan een culturele instelling lijkt mij toch het overwegen waard. Vele functionarissen en personen melden dat transparantie heel belangrijk is maar wanneer zien wij dat echt terugkomen ?.

- **Holland Filmnieuws (uitgave van de Nederlandse Bioscoopbond).**

Filmtheaters Amsterdam luiden noodklok

07 juli 2020

Met een noodkreet richting de Amsterdamse wethouder van cultuur Touria Meliani hebben vijftien Amsterdamse filmtheaters en arthouses begin juli om ondersteuning gevraagd. De theaters, verenigd in het Filmvertoners Overleg Amsterdam (FOA), denken dat zonder extra steun sluiting voor het merendeel onvermijdelijk is. Onder de ondertekenaars het Ketelhuis, de FilmHallén, Kriterion en Cinecenter.

In een brief aan Meliani geven deze filmvertoners aan dat de verruiming van de coronabeperkingen die op 1 juli inging voor hen geen soelaas biedt. Door de anderhalvemeterregel blijven de veelal kleine theaters op een maximale capaciteit van 25 tot 30 procent steken. Het nettoverlies kan dit jaar oplopen tot 55 procent. Doordat de meeste theaters in de hoofdstad niet gesubsidieerd zijn, betekent dit onherroepelijk sluiting.

Afgelopen weken ging er al een petitie rond om The Movies van de ondergang te redden. Het FOA denkt echter dat de meeste filmtheaters en arthouses er niet beter voorstaan. Slechts een kleine selectie, onder andere de Melkweg, Eye, Rialto en De Balie, ontvangt meerjarige subsidie. Zij zullen wellicht baat hebben bij de toegezegde steun voor de culturele sector, maar het zal zeker niet genoeg zijn. Vandaar de hoop van het FOA dat de gemeente deze culturele smaakmakers te hulp zal schieten.

De branchevereniging NVBF heeft ook al laten weten dat het loslaten van het maximum aantal bezoekers per zaal alleen voor grote bioscopen zoden aan de dijk zet. Maar liefst 85 procent van de Nederlandse filmzalen is hier niet mee geholpen. De NVBF stelt voor om de anderhalvemeterregel alleen tussen de bezoekers per rij te laten gelden.

Op dit moment is er nog geen reactie van de wethouder op de brief gekomen.